

לנפץ את תקרת הזכוכית: תוכנית המנהיגות "קו הזינוק"

סמינר החורף של החכמת | צילום: צוות קו הזינוק

מאיר דהן היה ילד מופנם ושקט שהצליח לנאום מול 400 אנשים בכנס. לנה רומנובסקי גדלה במקום שלא אפשר לה לחלום, אבל הביאה את עצמה לנתב את הזעם שהיה בה ליצירה. שניהם השתתפו בתוכנית מנהיגות מבית שותפויות אדמונד דה רוטשילד, הפועלת בפריפריה החברתית והגיאוגרפית במטרה לצמצם פערים ולהשפיע על הסביבה

מירב דוסטר | mako | פורסם 12:28 25/11/21

1 תפסה 1,052

א +

קו הזינוק מלווה למעלה מ-500 צעירים וצעירות (בגיל 15-25) למשך עשר שנים: משלב התיכון, דרך תקופת הצבא או השירות האזרחי ולאורך הלימודים האקדמיים והצעדים הראשונים בקריירה. היא פועלת בגליל העליון, בגליל המערבי, בגוש דן, כנגב ובירושלים ומכשירה עתודת מנהיגות צעירה המחויבות לערכים חברתיים של עשייה, שוויון הזדמנויות ואחריות חברתית, במטרה להיטיב את אכות החיים בקהילות שבחן גדלים הצעירים ובחברה הישראלית בכלל.

בתוכנית, שתחגוג ביוני 20 שנה, משתתפים יהודים, ערבים, דתיים וחילוניים. המשתתפים נפגשים פעם בשבוע במשך שלוש שנים, ומעבר לזה עוברים במהלך השנה סמינרים בני כמה ימים, שבהם הם מתנסים בקבלת החלטות, במצבי חוסר ודאות ולחץ, ומתמודדים עם מכשולים כיחידים וקבוצה.

במהלך הסמינר המשתתפים עוברים תרגילי שטח שונים המייצרים הזדמנויות ללימדה – ניווטם בחולות, תרגילי שאיבת מים מבור בשטח, ומשימה מיוחדת של יציאה ממערה מתחת לאדמה שבה חדרים, עליות, ירידות ומחילות (מעין חדר בריחה בטבע).

המשתתפים חווים לראשונה לינת שטח ייחודית ומאתגרת ומקבלים כלים להתמודדות ולפיתוח אישי עם חוסר ודאות ותנאי לחץ בשטח ובחיייהם בכלל.

קו הזינוק פועלת בשלושה שלבים: מיתה י' ועד סיום התיכון, במסגרת ובשירות הצבאי והשלב האחרון הוא באקדמיה ובפיתוח הקריירה. בתחילת הדרך העבודה מתמקדת בזהות האישית והחברתית, באמצעות השתתפות במפגשים קבוצתיים שבועיים, סמינר שטח וליווי אישי רכזי הקבוצה. בהמשך מתנסים המשתתפים בעולם היזמות החברתית, באקטיביזם ובמהלכים של שינוי מדיניות.

"עשיתי דברים שמעולם לא חשבתי שאוכל לעשות"

"הייתי ילד מופנם מאוד, בכל פעם שהגיע תורי לדבר בכיתה, רציתי להיבלע באדמה", מספר מאיר דהן, בן 18.5 מחצור הגלילית, הלומד במכינה קדם צבאית בקריית שמונה ומלווה כבר שנה רביעית בתוכנית, "לאט לאט בליווי הרכות והביטחון שהקבוצה נתנה לי, יותר ויותר נפתחתי, ועשיתי דברים שמעולם לא חשבתי שאוכל לעשות. הרגשתי שקו הזינוק זה מקום שאני יכול לסמוך עליו. בשנה השנייה שלי שם נבחרתי לדבר מול קהל, ומיד הסכמתי. ידעתי שאני אלחץ אבל ידעתי גם שאעשה את זה, והצלחתי לנאום מול 400 אנשים בכנס".

סמינר פתיחת שנה בספאק נעדרים של תוכנית קו הזינוק | צילום: יואב צורן

איך החוויה בשטח תרמה לך?

"בשנה א' הגענו לסמינר הראשון שנמשך יומיים ביער באזור הדרום ליד באר שבע. לקחו מאיתנו את הטלפונים ולא אמרו להולך להיות. יש אלמנט חזק של חוסר ודאות. שמו לי כיסוי עיניים ולקחו אותי לאזור מיוער, שלא רואים ממנו את המחנה. הייתי לבד, ופיזרו את שאר החברים באזור. הורידו לי את כיסוי העיניים ונתנו לי מכתב עם שאלות, אמרו לי 'תישאר כאן עד שיבואו לקחת אותך'. אין לי מושג אם באים עוד חצי שעה או שעתים, מה מצפים ממני? חוסר ודאות זה מוטיב חוזר. זה מייצר מרחב שמלמד את בטוח שכולם חוזר למחנה, ושאני נשארת פה ונשכחתי כי נרדמתי, ועכשיו אני צריך להבין מה אני עושה? זו הייתה חוויה מעצימה, גיליתי שאני יכול להיות מאוד אמיץ, להתמודד עם דברים לבד".

עד כמה התוכנית השפיעה על הבחירות שלך?

"עכשיו אני במכינה קדם צבאית, לא היה לגמרי ברור לי שאני אלך למכינה עד שכל הקבוצה שלנו הלכה למכינה או שנת שירות לפני הצבא, זה מעיד לא מעט על התוכנית והאנשים שמשתתפים בה. אחת המטרות של התוכנית היא הצמחת מנהיגות בפריפריה החברתית והגדלת התודעה החברתית, תרומה, אקטיביזם וליצור השפעה. יש לא מעט אנשים שרואים את השנה הזו של מכינה או שנת שירות כבובו זמן ושעדיף להם לעשת כסף במקום, בשבילנו זה היה מובן מאליו שהולכים לכיוון של תרומה חברתית".

"נרדמתי ביער וקמתי באמצע הלילה. זה היה מלחיץ, הייתי בטוח שכולם חזרו למחנה, ושאני נשארת ונשכחתי כי נרדמתי, ועכשיו אני צריך להבין מה אני עושה? זו הייתה חוויה מעצימה, גיליתי שאני יכול להיות מאוד אמיץ"

מאיר מספר שהתוכנית כולה ממומנת כדי לתת הזדמנות שווה לכולם, למעט "דמי ריצנות" שנתיים בסך 300 שקלים. מדי שבוע נפגשים לשלוש שעות בשעות אחר הצהריים, ואפילו יש הסעות. "יש כאן פסיכס מגוון של אנשים: דרוזים, קיבוצניקים, חילונים, חרדים, אנשים מערים כמו צפת וקריית שמונה. הזוי לחשוב שיש לי תא משפחתי כזה מגוון".

מאיר דהן | צילום: שני רפאלי

"לנתב את הכעס ליצירה במקום להרס"

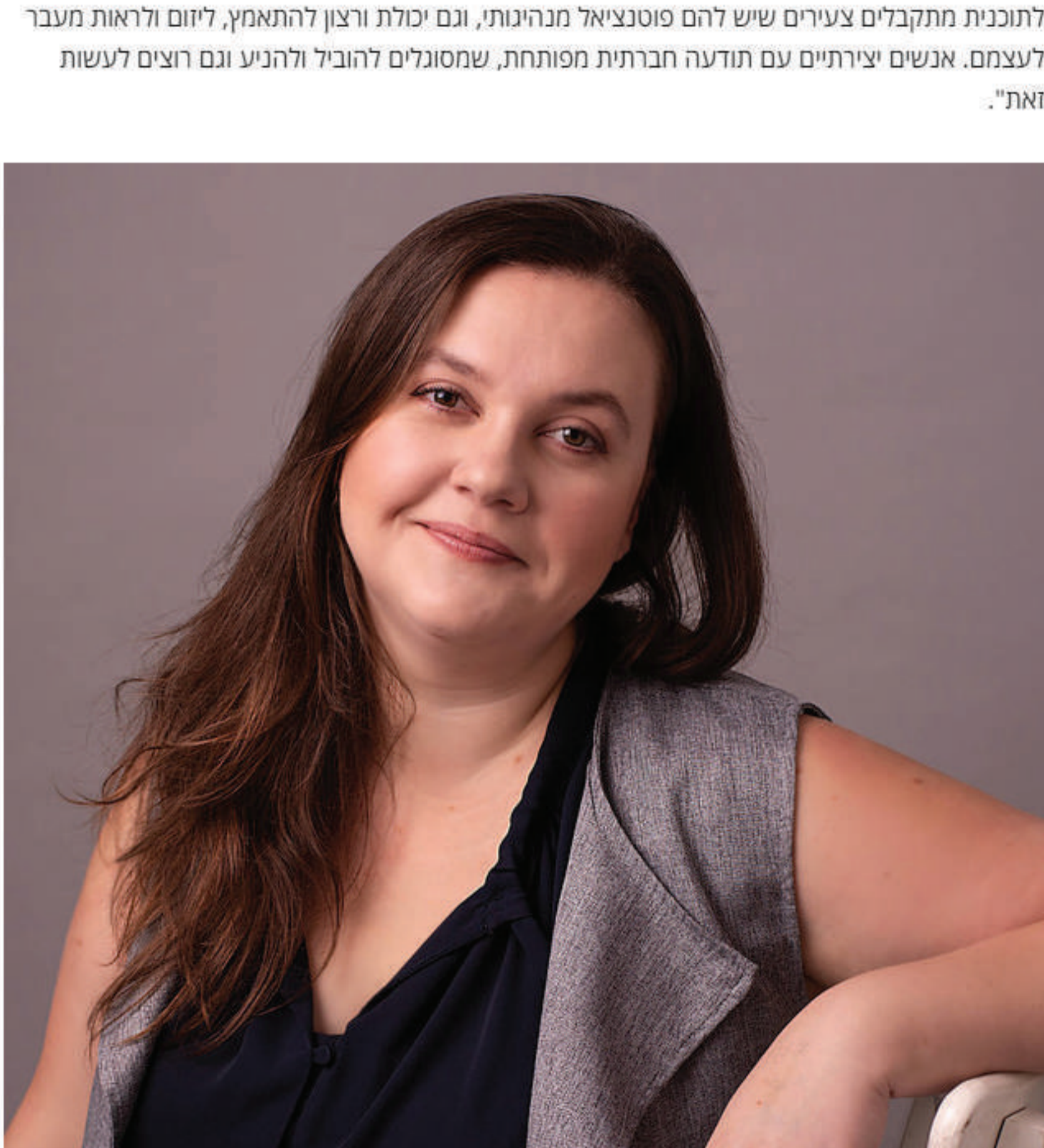
"קו הזינוק שינה לי את החיים לחלוטין", מספרת לנה רומנובסקי, בוגרת התוכנית שצמחה להיות כיום מנהלת התוכנית, "גדלתי בשכונה לא מוצלחת עם יכולת מוגבלת לחלום, וקו הזינוק היה מקום שעזר לי ואפשר לי לבסס תמונת עתיד לפתח מסוגלות, ואפשר לי לקחת את הכעס ולנתב את זה ליצירה במקום להרס. עבוי כילדה פריפריאלית בישראל התוכנית היתה מתנה גדולה, ובלעדיה הייתי במקום אחר".

איך מאתרים את המשתתפים?

"יש קמפיין באינטרנט, אני הגעתי דרך חבר שסיפר לי, וכך גם היום, אנשים מגיעים דרך מכרים שסיפרו להם על התוכנית. נוסף לכך, אנחנו נכנסים לבתי ספר ומספרים למורים את מי אנחנו מחפשים, והם ממליצים על תלמידים".

על פי אילו קריטריונים מתקבלים צעירים לתוכנית?

"מתוך 500 צעירים שמגישים מועמדות, אנחנו ממינים 25 מכל אזור פעילות (סה"כ 125 בשנה). לתוכנית מתקבלים צעירים שיש להם פוטנציאל מנהיגותי, וגם יכולת ורצון להתאמץ, ליוזם ולראות מעבר לעצמם. אנשים יצירתיים עם תודעה חברתית מפותחת, שמסוגלים להוביל ולהניע וגם הוצים לעשות זאת".

לנה רומנובסקי | צילום: נטלי ויצמן לוי, סטלי סטודיו

רומנובסקי מוסיפה שההליך המיון נמשך חמישה חודשים. "יש שאלונים, מרכזי הערכה, סמינר ממיין של יומיים בשטח זה תהליך אחר ומעמיק. אנחנו מלווים עשר שנים ומשקיעים משאבים רבים במעט ששעור של במטרה שיהיו בעמדות פתוח שמשפיעות על מנגנונים ועל הרבה אנשים אחרים בהמשך. זה קצת יומרי לאתר חברה כאלה בגיל 14-15".

"ריגש אותי מאוד לראות את החבר'ה שלנו במהלך מאי האחרון, חיילים וערבים, כולם דיברו בגילוי לב על הכאב שלהם, ניסו למצוא פתרונות ולדבר על עתיד משותף גם כשהמציאות בוערת בחוץ. כשראיתי אותם הרגשתי שיש לנו תקווה"

עוד היא מספרת שבוגרים רבים השתלבו בעולם התקשורת, המשפט וההייטק. "בסוף הסיפור הוא על צמצום פערים, ואלו משקפיים שאפשר לשים בכל מקום שבו אנחנו נמצאים, בשאיפה לעשות עולם יותר טוב. הבוגרים של קו הזינוק מפתחים עמדה מנהיגותית בסיסית בתוך המציאות, לא משה לאן הם מגיעים הם תמיד עשוקים בלנסות הבין איך הם משיפיעים על הסביבה שלהם ונמצאים בעמדה של לקיחת אחריות על המציאות".

מה הרעיון שעומד מאחורי הסמינרים בשטח והאתגרים שממתינים שם למשתתפים?

"עובדים בשטח בעיקר בשלב התיכון וגם בהמשך מתוך הבנה שהשטח מאפשר מפגש עם מקומות של קושי וחוסר ודאות שמאפשרים לאדם לגדול ולצמוח, לפתח מסוגלות וחוסן ומודעות עצמית משמעותית. האתגרים הקבוצתיים שהחברה עוברים בשטח מחזקים את האינטראקציה בקבוצה, את היכולת להישען עליה, ליצור שותפות אפקטיבית ואת היכולת לקבל משוב. מגיל 15 יושבים באותה קבוצה ולנתב את הכעס שלהם חילונים וחרדים, בנים ובנות מתמודדים יחד עם אתגרים, הם פוגשים אנשים שלא היו יכולים לפגוש במסגרת אחרת בחייהם. הקורונה הדגימה לנו עד כמה חוסן יכולת להתמודד עם חוסר ודאות שלא כל הפרטים ידועים משמעותיים עבור מנהיגות, ועד כמה חשובה מנהיגות מנוונת שמחוברת לקהילה המקומית - הרשויות המקומיות הצליחו לעשות עבודה משמעותית יותר מהנהגה המדינית.

"כמי שמקדישה את חייה לזה שכולנו נחיה במציאות טובה יותר, ריגש אותי מאוד לראות את החבר'ה שלנו במהלך מאי האחרון, חיילים וערבים, כולם דיברו בגילוי לב על הכאב שלהם, ניסו למצוא פתרונות ולדבר על עתיד משותף גם כשהמציאות בוערת בחוץ. כשראיתי אותם הרגשתי שיש לנו תקווה".

